ISSN: 3027-8597 (Online)

JMND
Journal of MCU NakhonDhat
วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์

ปีที่ 12 ฉบับที่ 8 (สิงหาคม 2568) : Vol.12 No.8 (August 2025)
https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JMND
pp: 261-269

บทความวิจัย : Research article

การพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพารตส์*

DEVELOPMENT OF ART LEARNING MANAGEMENT MODEL BASED ON LOOSE PARTS CONCEPT TO PROMOTE CREATIVE THINKING SKILLS FOR PRESCHOOLERS

จันทนา ชัยโอภานนท์*, โสมฉาย บุญญานันต์
Jantana Chaiopanon*, Soamshine Boonyananta
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย
Faculty of Education, Chulalongkorn University, Bangkok, Thailand
*Corresponding author E-mail: jchaiophanon@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพัฒนาการด้านพฤติกรรมสะท้อนความคิดสร้างสรรค์ และเพื่อศึกษาพัฒนาการด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพารต์ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา โดยกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ ได้แก่ เด็กอายุระหว่าง 5 - 6 ปี โรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ จำนวน 15 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ ประกอบด้วย 1) แบบสังเกตพฤติกรรมสะท้อนความคิดสร้างสรรค์ 2) แบบประเมินทักษะการคิดสร้างสรรค์ ที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญเป็นที่เรียบร้อยแล้ว สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการศึกษาพัฒนาการด้านพฤติกรรมสะท้อนความคิดสร้างสรรค์ หลังใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพารต์ มีพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ครั้งที่ 1 ค่าเฉลี่ย 5.87 ± 3.65 เพิ่มขึ้นเป็น 9.75 ± 3.93 ในครั้งที่ 5 และครั้งที่ 10 11.10 ± 1.46 ในทุก ๆ ด้าน 2) ผลการศึกษาพัฒนาการด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย หลังใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพารต์ มีพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นอย่างเป็นลำดับขั้น ตั้งแต่ครั้งที่ 1 6.79 ± 7.58 เพิ่มขึ้นเป็น 10.52 ± 7.41 และครั้งที่ 10 13.40 ± 1.22 ในทุก ๆ ด้าน ผลงานวิจัยแสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรม สามารถส่งเสริมทักษะการคิดสร้างสรรค์ของเด็กได้เป็นอย่างดีทั้งด้านพฤติกรรมสะท้อนความคิด ประกอบด้วย การสำรวจ ความตั้งใจไม่ลดละ การมีส่วนร่วมและความเพลิดเพลิน และการสะท้อนด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วย ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออ แสดงถึงความกระตือรือร้น แรงจูงใจในการเรียนรู้ และความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งจะส่งผลด้านความสำเร็จในอนาคตได้อย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: การพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์, การศึกษาปฐมวัย, รูปแบบการจัดการเรียนรู้ศิลปะแนวคิดลูสพารตส์

Abstract

The objectives of this study were 1) To examine the developmental progress of creative behavior and 2) To investigate the development of creative thinking skills in early childhood through the use of art-based learning activities designed according to the Loose Parts approach. This study

*Received July 22, 2025; Revised August 25, 2025; Accepted August 28, 2025

employed a research and development design. The sample consisted of 15 children aged 5 –6 years from Sacred Heart Convent School, selected through purposive sampling. The research instruments included 1) An observation form for creative behavior and 2) A creative thinking assessment form, both of which had been validated for content validity by experts. Data were analyzed using mean and standard deviation. The results revealed that: The development of creative behavior showed continuous improvement after the implementation of the Loose Parts art-based learning approach. The mean scores increased progressively from 5.87 ± 3.65 at the first assessment, to 9.75 ± 3.93 at the fifth assessment, and 11.10 ± 1.46 at the tenth assessment, across all aspects. The development of creative thinking skills also demonstrated a sequential increase, with mean scores rising from 6.79 ± 7.58 at the first assessment, to 10.52 ± 7.41 at the fifth assessment, and 13.40 ± 1.22 at the tenth assessment, in all dimensions. These findings indicate that the activity set effectively enhanced both creative behavior- including exploration, persistence, engagement and enjoyment, and reflection-and creative thinking skills, which comprised fluency, flexibility, originality, and elaboration. The results further suggest that children developed enthusiasm, learning motivation, and self-pride, which are fundamental for sustainable success in the future.

Keywords: Creative Thinking Development, Early Childhood Education, Loose Parts Art-Based Learning Model

บทนำ

สังคมโลกในปัจจุบันต้องเผชิญกับสิ่งแวดล้อม สังคม เทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีความซับซ้อน และมีการแข่งขันสูง จึงส่งผลให้การดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก (สุพัตรา สันติรุ่งโรจน์, 2567) เกิดความคาดหวังทางการศึกษาของพ่อแม่ ผู้ปกครองในยุคปัจจุบันที่ต้องการเตรียมเส้นทางทางการศึกษาของลูกอย่างดีที่สุดและรวดเร็วที่สุด เร่งให้เด็กมีความพร้อมในการเรียน เขียน อ่าน และคำนวณก่อนวัยอันควร เพื่อเตรียมตัวสอบเลื่อนระดับขึ้นเรียนชั้นประถมศึกษา ค่านิยมดังกล่าวส่งผลให้เด็กส่วนใหญ่มีพัฒนาการที่ล่าช้าทั้งทางด้านสติปัญญา การคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ภาษา และการปรับตัว เกิดภาวะเครียด ขาดความกระตือรือร้น และแรงจูงใจในการเรียนรู้ จากการศึกษาเด็กปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่เรียนรู้ผ่านการเล่นผ่านประสบการณ์ตรงจากการลงมือทำโดยใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า กิจกรรมศิลปะเป็นอีกหนึ่งกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กเกิดกระบวนการพัฒนาสมอง ช่วยให้เด็กรู้สึกผ่อนคลาย ลดความกดดัน พัฒนาสมองส่วนอารมณ์ พัฒนาการทางด้านสติปัญญา กระตุ้นให้เด็กสร้างสรรค์ผลงานซึ่งเป็นส่วนช่วยในการดึงศักยภาพด้านความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ จึงเกิดเป็นแนวคิดการพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพารตส์ สร้างโอกาสให้เด็กได้สำรวจ กระตุ้นความสนใจต่อสิ่งรอบตัว เรียนรู้จากการเล่นกับวัสดุต่าง ๆ (Fix, A., 2021)

การจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพารตส์ (Loose Parts) เป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมศิลปะแบบปลายเปิด จากวัสดุอุปกรณ์รอบตัวที่สามารถพบได้ในชีวิตประจำวันเป็นสิ่งที่สามารถหยิบจับ เคลื่อนย้ายตลอดจนนำมาผสมผสาน ประยุกต์ หรือออกแบบใหม่จนเกิดเป็นผลงานศิลปะของตนเองได้อย่างอิสระตามความคิดสร้างสรรค์ หรือความสนใจของตนเอง เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมทักษะการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับคุณลักษณะ 4C ที่เด็กพึงมีในยุคศตวรรษที่ 21 ประกอบไปด้วย ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะในการทำงานร่วม ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และทักษะในการสื่อสารทั้งการพูด จากการศึกษางานวิจัย

ที่เกี่ยวข้อง (สมาคมกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย, 2560) พบว่า กิจกรรมการเล่นลูสพารตส์เป็นกิจกรรมที่เด็กสามารถใช้วัสดุได้หลากหลายวิธีและเปลี่ยนการเล่นได้อย่างอิสระ ช่วยกระตุ้นจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ของเด็กช่วยให้เด็กได้พัฒนาทักษะทางสังคม ทักษะทางอารมณ์และทักษะด้านอื่นอย่างครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพารตส์ จึงเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง กระตุ้นให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ ส่งเสริมพัฒนาการ และทักษะในด้านต่าง ๆ (Davis J., 2015) จากการศึกษาบทความในต่างประเทศ Fix, A. ได้กล่าวถึง การจัดกิจกรรมศิลปะกับการเล่นลูสพารตส์ว่าเป็นรูปแบบกิจกรรมศิลปะ และการเล่นแบบปลายเปิด เด็กสามารถสร้างสรรค์ผลงานได้อย่างอิสระ จากวัสดุอุปกรณ์ที่สามารถเคลื่อนย้ายได้ เป็นการสร้างสรรค์ผลงาน โดยไม่มีข้อบังคับสามารถกระตุ้นการมองเห็นของเด็กจากมุมมองต่าง ๆ ในการสร้างสรรค์ผลงาน จะทำให้เด็กรู้จักสังเกตและได้สำรวจวัสดุในการทำงานส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สร้างความภาคภูมิใจในตนเอง นอกจากนี้ยังช่วยส่งเสริมทักษะการคิด แก้ไขปัญหา (Fix, A., 2021) และการวางแผนความคิดในขณะปฏิบัติกิจกรรม (Early Excellence Inspirational Learning, 2022)

จากการศึกษาข้างต้น พบว่า ความคิดสร้างสรรค์นั้นเป็นสิ่งสำคัญต่อการส่งเสริมตัวเด็กให้มีความสมบูรณ์ทั้งการเป็นผู้มีอารมณ์สุนทรี มองโลกในแง่ดี ใฝ่เรียนรู้ ชอบการค้นคว้าทดลอง มีความคิดริเริ่ม ภาคภูมิใจและมั่นใจในตนเอง ลักษณะเช่นนี้เกิดขึ้นเมื่อเด็กได้รับประสบการณ์ที่สร้างสรรค์ (Creative Experience) จากผู้ใหญ่ที่อยู่รอบตัว ผู้วิจัยจึงมีความต้องในการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพารตส์ เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีทักษะการคิดสร้างสรรค์ โดยการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพารตส์ฯ เป็นกิจกรรมศิลปะที่แตกต่างไปจากกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่ใช้ในการส่งเสริมทักษะการคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยเป็นการให้เด็กได้ลงมือสร้างสรรค์ผลงานจากวัสดุที่แตกต่างและหลากหลาย ผลงานของเด็กจะสามารถเคลื่อนย้าย ประกอบ ต่อเติมได้ เป็นผลงานที่สามารถนำกลับมาสร้างสรรค์ใหม่ได้ตลอดตามความต้องการจึงทำให้เกิดความท้าทายแก่เด็ก ให้มีทักษะและการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่ได้มุ่งเน้นให้เด็กเติบโตในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ต้องมีความพร้อมในการปรับตัวมีทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักคิดหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพัฒนาการด้านพฤติกรรมสะท้อนความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพารต์ฯ

2. เพื่อศึกษาพัฒนาการด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพารต์ฯ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการนำเสนอแนวทางการพัฒนา โดยใช้วิธีการศึกษา ค้นคว้าอย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพารตส์ฯ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 3 อายุระหว่าง 5 - 6 ปี โรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ จำนวน 15 คน โรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ โดยเลือกด้วยวิธีแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ประเภท ดังนี้

1. แผนการจัดกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดลูสพารตส์เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย จำนวน 10 ครั้ง ประกอบไปด้วย

ตารางที่ 1 แผนการจัดกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดลูสพารตส์เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย

กิจกรรมที่	หน่วยการเรียนรู้	ชื่อกิจกรรม
1	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	ใบหน้าของฉัน
2	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อม	บ้านสวยเราสร้างได้
3	สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก	เมนูโปรด
4	สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก	การเดินทางแสนสนุก
5	สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก	ของเล่นมหัศจรรย์
6	ธรรมชาติรอบตัว	สัตว์เลี้ยงในฝัน
7	ธรรมชาติรอบตัว	สิ่งมีชีวิตในธรรมชาติ
8	ธรรมชาติรอบตัว	หนูน้อยรักธรรมชาติ
9	ธรรมชาติรอบตัว	สัตว์ใต้ทะเล
10	ธรรมชาติรอบตัว	โลกใต้ทะเล

2. แบบประเมินทักษะการคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย และแบบสังเกตพฤติกรรมสะท้อนความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย ที่พัฒนาจากแนวคิดการปฏิบัติเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ (ศศิลักษณ์ ขยันกิจ และบุษบง ตันติวงศ์, 2562) มีลักษณะเป็นแบบมาตรประมาณค่าเชิงบรรยาย 5 ระดับ (Rubric Scales) มีระดับการให้คะแนน ได้แก่ 0, 1, 2, 3, 4 และ 5 ผ่านการตรวจสอบความสอดคล้องและความเหมาะสมจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน มีค่า IOC อยู่ในช่วง 0.87 ถึง 1.00 ทุกข้อ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าข้อมูลมีความสอดคล้องและเหมาะสม การสร้างเครื่องมือวิจัย มีดังนี้

1. การจัดทำแผนการจัดกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดลูสพารตส์ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย

1.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแผนการจัดกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดลูสพารตส์ การส่งเสริมทักษะการคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย รวมไปถึงหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

1.2 สร้างแผนการจัดกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดลูสพารตส์ฯ โดยกำหนดหัวข้อการเรียนรู้ 4 หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดกิจกรรม 2 แผน

1.3 นำแผนการจัดกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดลูสพารตส์ฯ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องของกิจกรรมและจุดประสงค์ ขั้นตอนการจัดกิจกรรม สื่อและการประเมิน จากนั้นจึงนำมาปรับปรุง แก้ไข ตามคำชี้แนะของผู้เชี่ยวชาญ และส่งตรวจสอบจริยธรรมในคนกลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 2 สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกณ์มหาวิทยาลัย และนำแผนการจัดกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดลูสพารตส์ฯ ที่ปรับปรุงและผ่านการตรวจสอบจริยธรรมเป็นที่เรียบร้อยแล้วมาทดลองใช้กับกลุ่มที่ใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่าง (Try Out) เพื่อหาข้อบกพร่องของแผนการจัดกิจกรรมแล้วจึงนำมาแก้ไขปรับปรุงให้สมบูรณ์

2. การสร้างแบบประเมินเพื่อวัดความคิดสร้างสรรค์

2.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย พร้อมทั้งศึกษาแบบสังเกตพฤติกรรม และแบบประเมินทางด้านความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบเครื่องมือเพื่อวัดความคิดสร้างสรรค์

2.2 สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมสะท้อนความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย โดยมีข้อประเมินที่ครอบคลุมกับการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด 3 ช่วง ได้แก่ ขั้นเริ่ม ขั้นสร้างสรรค์ และขั้นนำเสนอ และมีหัวข้อการสังเกตพฤติกรรมสะท้อนความคิดสร้างสรรค์ ได้แก่ Exploration (การสำรวจ), Persistence (ความตั้งใจไม่ลดละ), Involvement and Enjoyment (การมีส่วนร่วมและความเพลิดเพลิน) และ Reflection (การสะท้อน) โดยแบบสังเกตใช้วิธีการนับความถี่ที่ผู้เรียนได้แสดงพฤติกรรมนั้น ๆ ออกมา โดยความถี่ 5 ครั้งขึ้นไป เท่ากับ 3 คะแนน ความถี่ 3 - 4 ครั้ง เท่ากับ 2 คะแนน ความถี่ 1 - 2 ครั้ง เท่ากับ 1 คะแนน และหากเด็กไม่แสดงพฤติกรรมนั้นเลย เท่ากับ 0 คะแนน

2.3 สร้างแบบประเมินทักษะการคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย ครอบคลุมพฤติกรรมที่แสดงถึงทักษะการคิดสร้างสรรค์ ได้แก่ Fluency (ความคิดคล่องแคล่ว), Flexibility (ความคิดยืดหยุ่น), Originality (ความคิดริเริ่ม) และ Elaboration (ความละเอียดลออ) โดยแบบประเมินใช้วิธีการนับความถี่ที่ผู้เรียนได้แสดงถึงทักษะนั้น ๆ ออกมา โดยความถี่ 5 ครั้งขึ้นไป เท่ากับ 3 คะแนน ความถี่ 3 - 4 ครั้ง เท่ากับ 2 คะแนน ความถี่ 1 - 2 ครั้ง เท่ากับ 1 คะแนน และหากเด็กไม่แสดงพฤติกรรมนั้นเลยเท่ากับ 0 คะแนน

2.4 นำแบบสังเกตพฤติกรรมสะท้อนความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย และแบบประเมินทักษะการคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย และให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องและความเหมาะสมของเครื่องมือ (IOC: Index of Item Objective Congruence) และส่งตรวจสอบจริยธรรมในคน

2.5 นำเครื่องมือที่ปรับปรุงและผ่านการตรวจสอบจริยธรรมเป็นที่เรียบร้อยแล้ว มาทดลองใช้กับกลุ่มที่ใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่าง (Try Out) เพื่อหาข้อบกพร่องของแผนการจัดกิจกรรมแล้วจึงนำมาแก้ไขปรับปรุงให้สมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จัดทำหนังสือขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียน คุณครูประจำชั้น และติดต่อประสานงานกับโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ เพื่อขอทำการเก็บข้อมูลกับเด็กระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3

2. ดำเนินกิจกรรมและทำการเก็บข้อมูลด้วยแบบประเมินทักษะการคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย และแบบสังเกตพฤติกรรมสะท้อนความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยกับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 10 ครั้ง ครั้งละ 45 - 60 นาที โดยแบ่งเป็นกิจกรรมแบบเดี่ยวครั้งที่ 1 - 5 และแบบกลุ่มครั้งที่ 6 - 10

3. นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานและสรุปผลการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

2. นำเสนอข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ผลการวิจัย

การพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพารตส์ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาพัฒนาการด้านพฤติกรรมสะท้อนความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพารต์ ผู้วิจัยได้นำผลการทดลองทั้งหมด จำนวน 10 ครั้ง มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลข้อมูล และนำเสนอผลการทดลอง โดยแบ่งออกเป็น ครั้งที่ 1 ครั้งที่ 5 และครั้งที่ 10 เพื่อให้เห็นถึงพัฒนาการด้านพฤติกรรมสะท้อนความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย หลังจากการใช้ชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิด

ลูสพารตส์ฯ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาพัฒนาการด้านพฤติกรรมสะท้อนความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพารต์

พฤติกรรมสะท้อนความคิดสร้างสรรค์	ครั้งที่ 1 $\bar{X}$ ± S.D.	ครั้งที่ 5 $\bar{X}$ ± S.D.	ครั้งที่ 10 $\bar{X}$ ± S.D.
1. การสำรวจ (Exploration)	4.67 ± 0.82	7.67 ± 1.05	8.87 ± 0.35
2. ความตั้งใจไม่ลดละ (Persistence)	4.60 ± 0.74	7.87 ± 0.83	8.80 ± 0.41
3. การมีส่วนร่วมและความเพลิดเพลิน (Involvement and Enjoyment)	9.60 ± 1.35	15.93 ± 1.22	17.87 ± 0.35
4. การสะท้อนคิด (Reflection)	4.60 ± 0.74	7.53 ± 0.83	8.87 ± 0.35

จากตารางที่ 2 พบว่า แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมสะท้อนความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยทั้ง 4 ด้าน โดยแสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในครั้งที่ 1 ครั้งที่ 5 และครั้งที่ 10 มีระดับนัยสำคัญ 0.05 มีข้อค้นพบ ดังนี้ ด้านการสำรวจ (Exploration) ของเด็กปฐมวัยมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยครั้งที่ 1 ค่าเฉลี่ยที่ 4.67 ± 0.82 ครั้งที่ 5 ค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 7.67 ± 1.05 และครั้งที่ 10 เพิ่มขึ้นเป็น 8.87 ± 0.35 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างพบว่า ค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านการสำรวจในครั้งที่ 5 และครั้งที่ 10 แตกต่างจากครั้งที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ด้านความตั้งใจไม่ลดละ (Persistence) พบว่า ค่าเฉลี่ยมีการเพิ่มขึ้นจาก 4.60 ± 0.74 เป็น 7.87 ± 0.83 ในครั้งที่ 5 และเป็น 8.80 ± 0.41 ในครั้งที่ 10 ผลการทดสอบทางสถิติแสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านความตั้งใจไม่ลดละในครั้งที่ 5 และครั้งที่ 10 มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจากครั้งที่ 1 ($p < 0.05$) ด้านการมีส่วนร่วมและความเพลิดเพลิน (Involvement and Enjoyment) พบว่า มีค่าเฉลี่ยเพิ่มจาก 9.60 ± 1.35 ในครั้งที่ 1 เป็น 15.93 ± 1.22 ในครั้งที่ 5 และ 17.87 ± 0.35 ในครั้งที่ 10 ซึ่งการเปรียบเทียบทางสถิติยืนยันว่าค่าเฉลี่ยในครั้งที่ 5 และครั้งที่ 10 มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจากครั้งที่ 1 ($p < 0.05$) ด้านการสะท้อนคิด (Reflection) พบว่า ค่าเฉลี่ยมีการเพิ่มขึ้นจาก 4.60 ± 0.74 ในครั้งที่ 1 เป็น 7.53 ± 0.83 ในครั้งที่ 5 และ 8.87 ± 0.35 ในครั้งที่ 10 เช่นเดียวกับด้านอื่น ๆ ผลสรุป คือ การจัดการเรียนรู้ส่งผลให้พฤติกรรมด้านความคิดสร้างสรรค์ของเด็กเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนในทุกด้าน ทั้งในระยะสั้น (ครั้งที่ 5) และระยะยาว (ครั้งที่ 10) เมื่อเทียบกับช่วงเริ่มต้น (ครั้งที่ 1)

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาพัฒนาการด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพารต์ ผู้วิจัยได้นำผลการทดลองทั้งหมด จำนวน 10 ครั้ง มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลข้อมูล และนำเสนอผลการทดลองโดยแบ่งออกเป็น ครั้งที่ 1 ครั้งที่ 5 และครั้งที่ 10 เพื่อให้เห็นพัฒนาการด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย หลังจากการใช้ชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพารตส์ฯ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาพัฒนาการด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพารต์

ทักษะการคิดสร้างสรรค์	ครั้งที่ 1 $\bar{X}$ ± S.D.	ครั้งที่ 5 $\bar{X}$ ± S.D.	ครั้งที่ 10 $\bar{X}$ ± S.D.
1. ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency)	6.80 ± 2.01	11.27 ± 1.91	14.87 ± 0.35
2. ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility)	5.27 ± 1.22	7.33 ± 1.11	8.93 ± 0.26
3. ความคิดริเริ่ม (Originality)	6.67 ± 1.50	9.53 ± 1.68	11.93 ± 0.26
4. ความละเอียดลออ (Elaboration)	8.40 ± 2.85	13.93 ± 2.71	17.87 ± 0.35

จากตารางที่ 3 พบว่า แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะการคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยทั้ง 4 ด้าน โดยแสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในครั้งที่ 1 ครั้งที่ 5 และครั้งที่ 10 เมื่อวิเคราะห์ด้วยการใช้สถิติ Wilcoxon Signed Rank Test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 มีข้อค้นพบ ดังนี้ ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency) ของเด็กปฐมวัย พบว่า มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 6.80 ± 2.01 ในครั้งที่ 1 เป็น 11.27 ± 1.91 ในครั้งที่ 5 และ 14.87 ± 0.35 ในครั้งที่ 10 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างพบว่า ค่าเฉลี่ยของความคิดคล่องแคล่วในครั้งที่ 5 และครั้งที่ 10 แตกต่างจากครั้งที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) พบว่า ค่าเฉลี่ยมีการเพิ่มขึ้นจาก 5.27 ± 1.22 ในครั้งที่ 1 เป็น 7.33 ± 1.11 ในครั้งที่ 5 และเพิ่มขึ้นเป็น 8.93 ± 0.26 ในครั้งที่ 10 ผลการทดสอบทางสถิติแสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยของความคิดยืดหยุ่นในครั้งที่ 5 และครั้งที่ 10 มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจากครั้งที่ 1 ($p < 0.05$) ความคิดริเริ่ม (Originality) พบว่า มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 6.67 ± 1.50 ในครั้งที่ 1 เป็น 9.53 ± 1.68 ในครั้งที่ 5 และ 11.93 ± 0.26 ในครั้งที่ 10 ซึ่งการเปรียบเทียบทางสถิติยืนยันว่า ค่าเฉลี่ยในครั้งที่ 5 และครั้งที่ 10 มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจากครั้งที่ 1 ($p < 0.05$) ความละเอียดลออ (Elaboration) พบว่า ค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 8.40 ± 2.85 ใครครั้งที่ 1 เป็น 13.93 ± 2.71 ในครั้งที่ 5 และ 17.87 ± 0.35 ในครั้งที่ 10 เช่นเดียวกับด้านอื่น ๆ ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยของความคิดละเอียดลออในครั้งที่ 5 และครั้งที่ 10 แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจากครั้งที่ 1 ($p < 0.05$)

อภิปรายผล

การพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพารตส์

1. พัฒนาการด้านพฤติกรรมสะท้อนความคิดสร้างสรรค์ หลังจากการใช้ชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพารตส์ฯ พบว่า พัฒนาการด้านพฤติกรรมสะท้อนความคิดสร้างสรรค์ในครั้งแรกนั้นผลโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับน้อยที่สุด และมีพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นเป็นระดับมากจนถึงดีมากอย่างเป็นลำดับหลังจากการใช้ชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพารตส์ฯ ครบทั้ง 10 ครั้ง ทั้งนี้ เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพารต์ฯ เป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมศิลปะแบบปลายเปิด จากวัสดุอุปกรณ์รอบตัวที่สามารถพบได้ในชีวิตประจำวัน โดยผู้วิจัยได้ทำการออกแบบโดยเลือกใช้เป็นวัสดุธรรมชาติที่มีความแตกต่างกัน 7 ชนิด ในพื้นที่ภาคกลาง เป็นวัสดุที่สามารถหยิบ จับ ประกอบ เคลื่อนย้าย ไม่ว่าจะเป็นผักตบชวาตากแห้ง เกล็ดปลา มะตูม ชะเอม ซึ่งเป็นวัสดุที่มีความหลากหลายทั้งเรื่องของ ขนาด พื้นผิว และกลิ่น ซึ่งจะช่วยกระตุ้นความคิด ความอยากรู้ อยากลอง ให้เด็กรู้จักสังเกต สำรวจสิ่งแวดล้อมรอบตัว และด้วยกระบวนการสร้างสรรค์ที่มีความยืดหยุ่นและเป็นอิสระ ส่งผลให้เด็กเกิดกระบวนการคิด แก้ไขปัญหา ลองผิด ลองถูกจากการทำงานได้อย่างมีความมั่นใจ ซึ่งกระบวนการเหล่านี้ช่วยพัฒนาการทางด้านพฤติกรรมสะท้อนความคิดสร้างสรรค์ให้เพิ่มขึ้นได้อย่างเป็นลำดับขั้น สอดคล้องกับ ศศิลักษณ์ ขยันกิจ และคณะ ที่กล่าวว่า ผู้เรียนช่วงอายุ 3 - 6 ปี หรือระยะก่อนวัยเรียนว่าเป็นวัยที่เรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมและมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้นในวัยนี้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ได้ทดลองทำทุกสิ่งด้วยตนเองโดยปราศจากความกลัวว่าจะทำถูกหรือทำผิดส่งผลให้เด็กมีจินตนาการที่ไร้ขอบเขต (ศศิลักษณ์ ขยันกิจ และคณะ, 2561) และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาวิณี โตสำลี และณัฐทิญาภรณ์ การะเกตุ ที่กล่าวว่า ในวัยเด็กเราทุกคนต่างมีความคิดสร้างสรรค์ที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิดมีมากน้อยแตกต่างกันออกไปซึ่งขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้ ทักษะความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่พัฒนาและสร้างให้เกิดขึ้นได้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง การแก้ปัญหาแบบลองผิด ลองถูกด้วยตนเอง ได้ฝึกฝนทำอย่างสม่ำเสมอจนชำนาญ และกลายเป็นทักษะที่ติดตัวไปตลอดชีวิต นอกจากนี้ชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพารตส์ฯ ยังเป็นชุดกิจกรรมศิลปะที่ช่วยให้เด็กเกิดความเพลิดเพลิน ผ่อนคลายความเครียด เสริมสร้างสมาธิ

ปลดปล่อยจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง (ภาวิณี โตสำลี และณัฐทิญาภรณ์ การะเกตุ, 2564) สอดคล้องกับ กรภัสสร อินทรบำรุง ที่กล่าวว่า ศิลปะจะช่วยพัฒนาพฤติกรรมการสร้างสรรค์งานของเด็กให้พบคุณค่า ให้เด็กได้ระบายออกซึ่งความเครียดภายในขจัดความรู้สึกด้อยบางอย่างที่มีอยู่ และแสดงความรู้สึกความต้องการจากภายในให้ปรากฏขึ้น เป็นการลดหรือเปิดเผยภายในของเด็กแต่ละคน ซึ่งการแสดงออกทางอื่นไม่ว่าจะเป็นการเล่น การพูดคุย ไม่สามารถทำได้ดีเท่ากับการทำงานศิลปะ เนื่องจากศิลปะสามารถระบายการรับรู้ความรู้สึกนึกคิด ความต้องการ ช่วยพัฒนาการด้านอารมณ์ เป็นการฝึกสมาธิในการทำงาน เกิดความเพลิดเพลินสนุกสนานในการทำงาน และมีสมาธิจิตใจจดจ่ออยู่กับการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนั้นเอง (กรภัสสร อินทรบำรุง, 2563)

2. พัฒนาการด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย หลังจากการใช้ชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพารตส์ฯ พบว่า พัฒนาการด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย มีพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นเป็นลำดับขั้นเช่นเดียวกับพัฒนาการด้านพฤติกรรมสะท้อนความคิดสร้างสรรค์ โดยพัฒนาจากระดับน้อยที่สุดไปจนถึงระดับปานกลาง และเพิ่มไปถึงระดับขั้นดีมากในการทำกิจกรรมครั้งสุดท้าย ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพารต์ฯ เป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมทักษะการคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งประกอบไปด้วยความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่มและความละเอียดลออ (ศศิลักษณ์ ขยันกิจ และบุษบง ตันติวงศ์, 2562) ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการออกแบบชุดกิจกรรมทั้งหมด จำนวน 10 ครั้ง ประกอบไปด้วย 4 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก และธรรมชาติรอบตัวเด็ก โดยกิจกรรมจะเริ่มจากหัวข้อเรื่องราวที่ใกล้ตัวเด็กไปสู่เรื่องที่ไกลตัวเด็ก นอกจากนี้วัสดุในชุดกิจกรรมผู้วิจัยยังได้เลือกวัสดุที่มีความหลากหลายและแตกต่างกันให้เด็กได้เรียนรู้ตามความคิดและจินตนาการ มีกระบวนการสอนที่อิสระ เปิดโอกาสให้เด็กสร้างสรรค์ด้วยตนเองโดยไม่มีถูกไม่มีผิด ให้เด็กรู้จักแก้ไขปัญหาได้อย่างหลากหลายและสร้างผลงานที่แปลกใหม่ในแบบของตนเองอย่างภาคภูมิใจ จะช่วยพัฒนาให้เด็กเกิดกระบวนการคิดสร้างสรรค์ต่อไปได้อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ของทอแรนซ์ ปัญจนาฏ วรวัฒนชัย ที่กล่าวว่า ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์เมื่อเห็นและเข้าใจ จะรวบรวมประสบการณ์และข้อมูลต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อแสวงหาวิธีใหม่ ๆ การที่เด็กได้เลือกอุปกรณ์อย่างอิสระและคิดรูปแบบของงาน การลงมือปฏิบัติ ค้นหาคำตอบด้วยตนเองนับว่าเป็นหัวใจสำคัญของการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เมื่อเด็กเกิดการเรียนรู้และปฏิบัติบ่อยครั้งจะทำให้ได้ผลงานที่แปลกใหม่ออกมา ดังนั้น ในการทำงานศิลปะสร้างสรรค์ ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้และสร้างสรรค์ผลงานตามจินตนาการ ซึ่งถือว่าเป็นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ (ปัญจนาฏ วรวัฒนชัย, 2565) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับปิ่นทอง นันทะลาด ที่กล่าวว่า บุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์จะมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาอุปสรรคสร้างสรรค์ตนเองและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม มีความภาคภูมิใจ ความสุนทรียภาพ ความสนุกสนานและความพึงพอใจในชีวิตอย่างเป็นสุข ดังนั้น การเรียนรู้จึงควรเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกวัสดุอุปกรณ์ในการทำกิจกรรมเพื่อให้เกิดผลงานที่แปลกใหม่ หลากหลาย และเมื่อได้ฝึกฝนอย่าสม่ำเสมอจะเกิดเป็นความละเอียดลออและความคล่องแคล่วในการทำงาน ให้เด็กรู้จักการสังเกต การวางแผน การตัดสินใจ จนเกิดเป็นจินตนาการ และไปสู่การพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์ (ปิ่นทอง นันทะลาด, 2566)

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาสรุปผลการวิจัยได้ว่า ชุดกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดลูสพารต์ สามารถพัฒนาพฤติกรรมสะท้อนความคิดสร้างสรรค์ และทักษะการคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดี หลังจากการทดลองจำนวน 10 ครั้ง พิสูจน์ได้จากค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่มีพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นต่อเนื่องในทุก ๆ ด้าน ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ 1) ครูผู้สอน โรงเรียน หรือผู้ปกครอง สามารถนำชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ศิลปะตามแนวคิดลูสพารตส์ ไปบูรณาการร่วมกับสถานศึกษาได้อย่างหลากหลาย โดยปรับเปลี่ยนวัสดุให้สอดคล้อง

กับพื้นที่ในท้องถิ่นของตนเอง 2) การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูผู้สอน หรือผู้ปกครองจะต้องเตรียมขั้นตอนการสอนเป็นอย่างดี รวมทั้งเตรียมตัวในการแก้ไขข้อผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้นในสถานการณ์ต่าง ๆ ไว้ล่วงหน้า 3) ระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนหรือผู้ปกครองสามารถกำหนดหรือยืดหยุ่นเวลาได้ตามหัวข้อของกิจกรรมหรือตามความยากง่ายของกิจกรรมนั้น ๆ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนอุดหนุนในการทำกิจกรรมและการวิจัย ภายใต้โครงการทุนวิจัยมหาบัณฑิต วช. ด้านมนุษยศาสตร์-สังคมศาสตร์ จากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ประจำปีงบประมาณ 2567

เอกสารอ้างอิง

กรภัสสร อินทรบำรุง. (2563). ความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมอย่างไรในอนุบาล. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 18(1), 9-30.

ปัญจนาฏ วรวัฒนชัย. (2565). ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์. วารสารครุศาสตร์สาร, 16(1), 15-31.

ปิ่นทอง นันทะลาด. (2566). ศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย. เรียกใช้เมื่อ 4 พฤษภาคม 2568 จาก https://url.in.th/xFfgC

ภาวิณี โตสำลี และณัฐทิญาภรณ์ การะเกตุ. (2564). การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ด้วยการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์. วารสารลวะศรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, 5(1), 54-66.

ศศิลักษณ์ ขยันกิจ และคณะ. (2561). มุมห้องเรียน: เลี้ยงเด็กให้รุ่งต้องให้เด็กเล่น. วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 46(2), 371-386.

ศศิลักษณ์ ขยันกิจ และบุษบง ตันติวงศ์. (2562). การประเมินอย่างใคร่ครวญต่อเด็กปฐมวัย: แนวคิดและการปฏิบัติเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สมาคมกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย. (2560). คู่มือสำหรับพ่อแม่เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านการดูแลและพัฒนาเด็กตอนเด็กวัยอนุบาล 3 - 6 ปี. กรุงเทพมหานคร: ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย สมาคมกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย.

สุพัตรา สันติรุ่งโรจน์. (2567). การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของสังคมในยุคดิจิทัล: ความท้าทายและโอกาส. วารสารนวัตกรรมสังคมศาสตร์, 1(2), 32-44.

Davis J. (2015). Ocean Theme Transient Art Activity. Retrieved May 6, 2052, from https://url.in.th/FEkUJ

Early Excellence Inspirational Learning. (2022). Transient Art and Loose Parts Play. Retrieved May 6, 2025, from https://url.in.th/fIned

Fix, A. (2021). Loose Parts Art Activity for Preschoolers. Retrieved May 6, 2025, from https://url.in.th/NDjPr